

Familieselskaper er me

Frank Mohn-konsernet er ikke den eneste familiebedriften som er en pengemaskin. Faktisk er norske familiebedrifter mer lønnsomme enn alle andre bedrifter.

**KJELL ØSTERBØ
MAGNE GAASEMYR**
kjell.osterbo@bt.no

Det opplyser professor i finansiell økonomi, Øyvind Bøhren, ved Handelshøyskolen BI. Han har gått gjennom halvparten av alle norske aksjeselskaper, og sammenlignet selskaper hvor familien og inngifte eier minst halvparten av aksjene, med alle andre selskaper.

–Når vi gjennomgikk 96.000 selskaper mellom 2003 og 2008, viste det seg at familiebedriftene hadde en gjennomsnittlig avkastning på total kapitalen på syv prosent, mens snittet for alle andre selskaper var fem prosent. Avkastningen hos de familieeide bedriftene var altså to prosentpoeng høyere, sier Bøhren. Han leder også Senter for eierforskning ved BI.

–Kontrollerer vi for bransje og størrelse på bedriftene avtar forskjellene noe, men gjennomsnittsavkastningen er likevel ett prosentpoeng høyere i familiebedriftenes favør, sier professoren.

Hans forklaring på den gode lønnsomheten i familiebedrifter, er den tette koblingen mellom eierskap og drift.

Korrektivet hos Mohn

–Hovedutfordringen for dem er imidlertid å unngå innavl. Derfor mener Bøhren det er viktig for familiebedrifter å ha eksterne styrerepresentanter for å få alternative synspunkter utenfra.

Det hadde Frank Mohn AS helt frem til i fjor vår. Da hadde advokat Gunnar Grette vært ekstern styremedlem i Mohn-konsernet i godt og vel 30 år. Halvparten av tiden som styreleder i morselskapet Frank Mohn AS.

Han gikk av våren 2011, og i dag består styret bare av familien og ansatte.

–Familieselskaper har vært

fakta

Mohn og familiebedrifter

- Familiebedrifter er mer lønnsomme, men vokser saktere og tar mindre risiko enn alle andre typer bedrifter, ifølge BI-professor Øyvind Bøhren.
- Frank Mohn-konsernet er rene pengemaskiner og den tiende største familiebedriften i Norge, målt etter omsetning.
- I helgen trakk Frederik W. Mohn (35) seg som administrerende direktør for konsernet.
- I styret i morselskapet Frank Mohn AS sitter Trond Mohn (69) som styreleder, søsteren Marit Mohn (66), sønnen Frederik W. Mohn (35), tidligere fabrikkseier i Fusa, Øyvind Tveit (71) samt representanter fra de ansatte.

stammen i utviklingen av norsk næringsliv. Mohn-konsernet er et godt eksempel på hvor mye en familiebedrift kan greie å skape, sier Grette som har samarbeidet med tre generasjoner av Mohn-familien.

Han kom inn i styret mens grunnleggeren Frank Mohn ennå styrte skuten, og overtok etter ham som styreleder.

–Det tettteste samarbeidet hadde jeg med Trond Mohn. Da han gikk av som daglig leder, var det selvsagt at han skulle bli styreleder. Jeg var da nesten 76 år, så det var også aldersmessig helt naturlig for meg å tre av.

Perfekt overgang

Grette kaller overgangen mellom Trond og sønnen Frederik Wilhelm som et perfekt generasjonsskifte.

BARE INTERNE: Etter at Frederik W. Mohn overtok som administrerende direktør og Trond Mohn (bildet) ble styreleder i pumpekonsernet, har

Det var forberedt lenge. Frederik er godt utdannet og utviklet som bedriftsleder gjennom stillinger i flere utenlandske konserner.

Grette gikk av som styreleder tre måneder etter at Frederik satte seg i sjefsstolen.

–Jeg har derfor ikke så lang erfaring sammen med ham, men han har typiske Mohn-egenskaper. Han er intelligent, arbeidsom, har integritet og forstår forretninger. Jeg ble over-

rasket da jeg hørte at han har gått av som leder av konsernet.

– Ikke behov hos Mohn

–Bør familieselskaper ha eksterne styremedlemmer?

–Jeg vil si det er nyttig. Da får man inn tanker, impulser og ideer utenfra. Men det er farlig å generalisere. Med Trond Mohn som styreleder er det ikke så stort behov for noen utenfra, men normalt vil det være tjenlig.

–Du har sittet i styret i flere familieselskaper, men også i børsnoterte selskaper som EB og ABB. Hva er den største forskjellen?

–I børsnoterte selskaper med spredt eierstruktur er man virkelig i den sentrale posisjonen. Da har styret alt ansvar. I et familieselskap med få aksjonærer, blir det noe annet. Men styret og styreleders funksjon blir likevel viktig, sier Grette.

Styreekspert Arne Selvik ved

A2G er Hordalands største arbeidsmarkedsbedrift. Gjennom et tett samarbeid med NAV tilbyr A2G arbeidsrettede tjenester for at deltakere skal komme ut i ordinært arbeidsliv. Vi tilbyr arbeidsavklaring, arbeidspraksis og kvalifisering innenfor en rekke arbeidsområder, som administrasjon, barnehage, logistikk, mekanisk, elektronikk, bygg, kantine, renhold, grafisk, media og profilering. A2G tilbyr også avklaring, arbeidstrening, kompetansebygging og jobbformidling innenfor ønsket arbeidsfelt i det ordinære arbeidslivet.

Vi søker deg som ønsker å gjøre en forskjell

Konsernsjef

Vi ser etter deg med solid ledererfaring og forretningsforståelse som vil være med å videreutvikle våre forretningsområder. Vi søker en konsernsjef med stort engasjement og sterkt driv som skal bidra til den strategiske videreutviklingen av selskapet.

Selskapets visjon er å bidra til å skape et arbeidsliv som har plass til alle. Du har god erfaring med omstillings- og utviklingsprosesser, med evne til tydelig og tillitsvekkende kommunikasjon. Stillingen tilbyr høy faglig utvikling med stor påvirkningskraft.

Vil du vite mer? Les om stillingen på www.primepeople.no

Kontakt Prime People HR Solutions

Janne Mosaker, telefon 416 07 787 Knut Hauge, telefon 932 11 972

primepeople
HR SOLUTIONS

bt.no/økonomi: Her finner du de aller siste næringslivsnyhetene

st lønnsomme

ikke morselskapet Frank Mohn AS lenger noen eksterne styrerepresentanter.

ARKIVFOTO: EIRIK BREKKE

AFF (Administrativt forskningsfond), sier at det slett ikke er uvanlig at familiebedrifter med få aksjonærer ikke har eksterne styrerepresentanter.

Kjønn betyr lite

–For en bedrift hvor styringen er basert på tillit og lojalitet er det lett å tenke at eksterne styrerepresentanter bare betyr ekstra byraderi og byråkrati. Men i det lange løp er det viktig å få korrektiver og folk med annerledes

erfaring og kunnskap inn i styret. Kjønn er vel og bra for likestillingen, men for mangfoldet i styrerommet betyr det ikke alt. Der betyr også utdanning, alder, erfaring og kreativitet mye, sier Selvik.

Trygve Bruvik er ekstern styreleder for familiebedriften GC Rieber. Han vil ikke ha noen mening om eksterne styremedlemmer gir de beste styrene i familiebedrifter.

–Det viktige i slike bedrifter

er at eierne på forhånd bestemmer seg for hva de vil bruke styret til, sier Bruvik.

Ikke mer å melde

Styreleder Trond Mohn sier at han ikke har mer å legge til om situasjonen enn det som sto i BT i tirsdagsavisen.

–Har du snakket med Fredrik siden styremøtet?

–Ja da, flere ganger, sier Trond Mohn, men vil ikke si noe mer om samtalen dem imellom.

Safari blir historie

Safari-butikkene skifter navn til Meny, Spar og Kiwi knapt tre måneder etter at den lokale kjeden ble solgt til NorgesGruppen.

HANS K. MJELVA
hans.mjelva@bt.no

I september ble den bergensbaserte dagligvarekjeden Safari solgt til NorgesGruppen. Dagligvarekjeden med ti butikker var den siste lokale butikkjeden som var igjen.

Nå er det klart at butikkene skifter navn.

■ Meny overtar butikkene på Støletorget, Vestkannten, Midttun, Fantoft, Knarvik og Lagunen.

■ Kiwi overtar butikkene på Fjøsanger, Laksevåg og Olsvik.

■ Spar blir det nye navnet på Safari-butikken på Øyrane Torg.

Mister ferskvaredisk

Safari-butikkene er i dag supermarkeder med ferskvaredisk. Det vil de fortsatt være, for de butikkene som blir Meny og Spar. Men ikke Kiwi-butikkene.

–De vil bli profilert

på lavpris, og vil ikke ha ferskvarelinje. Men ut fra butikkmixen i området vil butikkene hver for seg komme styrket ut av å være Kiwi, sier regiondirektør Edvin Nilsson i NorgesGruppen.

Han sier det er en analyse av butikkmixen og befolkningsgrunnlaget (demografien) i området som gjør at de har valgt å gjøre om Safari-butikkene på Fjøsanger, Laksevåg og Olsvik til Kiwi-butikker.

Tror folk blir fornøyd

–Du er ikke redd at dere skuffer folk som er trofast til Safari-butikkene, og at de heller vil velge andre kjeder?

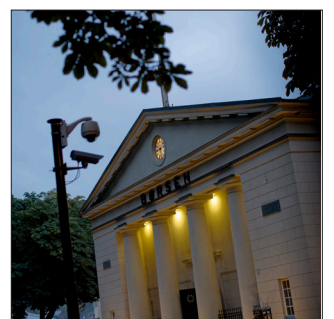
–For å være helt oppriktig: Safari er en bra kjede, men for de butikkene som blir supermarkeder tror jeg kundene vil oppleve vel så godt tilbud når de blir Meny og Spar, sier han.

Butikkene skal oppgraderes med nytt utstyr, noe Nilsson også ventet vil glede kundene.

De første Safari-butikkene vil bli omdøpt i januar, de fleste i februar og den siste i slutten av mars.

Elendig tirsdag på Oslo Børs

OSLO: Hovedindeksen på Oslo Børs falt markert i går. Ved børs slutt var indeksen på 437,16 poeng, ett fall på 1,1 prosent. Den store taperen er Telenor som faller 3,1 prosent etter mistanke om brudd på konkurranselovlovgivningen. Kunstgjødselselskapet Yara var mest omsatt i går, men falt med over 2 prosent. NTB

Razzia mot Telenor

OSLO: Både Konkurransetilsynet og ESA undersøker om Telenor kan ha brutt konkurranselovlovgivningen, i to ulike saker. I går ble det gjennomført en felles razzia hos selskapet. Undersøkelsene ble gjennomført i lokalene til Telenor Norge og Telenor ASA på Fornebu, opplyser selskapet selv i en børs melding. «Undersøkelsen gjelder mulig misbruk av dominerende stilling og/eller mulig konkurransebegrensende samarbeid i mobilmarkedet. Undersøkelsene gjennomføres med bakgrunn i Artiklene 53 og 54 i EØS-avtalen, og gjelder mobile telekommunikasjonstjenester som tilbys på grossist- og sluttbrukernivå i Norge, herunder tale, SMS, MMS og data, samt mobiltjenester solgt i pakker som inkluderer andre produkter/tjenester», heter det i meldingen. NTB

Administrerende direktør

Norsk Eiendomsinformasjon as

Norsk Eiendomsinformasjon as (NE) er et IT-selskap som utvikler og leverer fremtidsrettede løsninger og formidler informasjon til bank/finans, eiendomsめglere og andre marked.

Vår administrerende direktør går av med pensjon våren 2013, og vi ser nå etter en ny leder som kan være med å utvikle selskapet videre. Målet er å bli en løsningsleverandør og den nye lederen skal bidra til innovasjon og posisjonering av selskapet i markedet herunder internasjonal satsning.

Selskapet eies av Staten v/Nærings- og handelsdepartementet, og har i dag 71 ansatte fordelt i Oslo og Bergen.

Har du spørsmål, eller ønsker ytterligere informasjon om stillingen, kontakt Frode Bjørnæs i Hartmark Executive Search på 958 24 529/ mail: fb@hartmark.no, eller HR Direktør i NE, Anny M. Bratterud på 957 53 934/ mail: amb@eiendomsinfo.no. For full utlysning, se www.finn.no, der du også kan søke på stillingen. Søknadsfrist: 16. desember 2012.

HARTMARK